Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aanbieding
Jaarstukken 2018

Dit formulier
De vragen 2 tot en met 4 dienen door of namens het bevoegd gezag ingevuld en ondertekend te worden. De vragen 5 en 6 dienen door de accountant ingevuld en ondertekend te worden.

Opsturen
Het ingevulde formulier vóór 1 juli zenden aan:
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)/OI/Productie 1
Postbus 30205, 2500 GE Den Haag

Meer informatie
ICO/BVH (079) 323 26 66
ICO/VO (079) 323 24 44
ICO/PO (079) 323 23 33

1 Gegevens bevoegd gezag

1.1 Naam: Stichting 'Florente'

1.2 Nummer bevoegd gezag: 41595

1.3 Onderwijssoort: PO

2 Verplichte jaarstukken

2. Geef aan welke verplichte jaarstukken worden ingediend

- [x] Jaarverslag 2018 in enkelvoud (losbladig)
- [x] Controleverklaring inzake het jaarverslag 2018 in enkelvoud (losbladig)

3 Verplichte jaarrekeninggegevens

3. Geef aan of de verplichte jaarrekeninggegevens ook digitaal zijn aangeleverd

- [x] XBRL

4 Ondertekening door of namens het bevoegd gezag

Door ondertekening geeft u aan dat de ingezonden gegevens juist zijn en in overeenstemming met de gegevens, waarbij de accountant een controleverklaring heeft verstrekt

4.1 Naam: Jan Boomsma

4.2 Telefoon en e-mail: Telefoon 020 7531144 — E-mail directie@florentebasisscholen.nl

4.3 Plaats: Diemen

4.4 Datum en handtekening: Dag 20 Maand 06 Jaar 2019 — Handtekening

5 Controleverklaring

In te vullen door de accountant

5.1 Bevoegd gezag nummer: 41595

5.2 Geef aan welke strekking uw controleverklaring heeft

Getrouwheid:	*Rechtmatigheid:*
☒ Goedkeurend	☒ Goedkeurend
☐ Met beperking	☐ Met beperking
☐ Oordeelonthouding	☐ Oordeelonthouding
☐ Afkeurend	☐ Afkeurend

☐ Benadrukking van (overige) aangelegenheden

☐ Aangepaste tekst in de verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

5.1 Geef aan welke optionele paragrafen in de controleverklaring zijn opgenomen

☐ Materialiteit — Nvt

☐ Reikwijdte van de groepscontrole

☐ Kernpunten van onze controle

☐ Benoeming

5.1 Geef aan of een verslag van bevindingen ofwel een uitzonderingsrapportage is toegevoegd

☐ Toegevoegd — Nvt

5.5 In het aangeleverde verslag van bevindingen is melding gemaakt van tekortkoming(en) inzake de volgende onderwerpen:

☐ Aanbesteding — Nvt

☐ Vermelding op basis van de WNT

☐ Subsidies (model G)

☐ Continuïteitsparagraaf

☐ Treasurybeleid

☐ Segmentatie

☐ Verklaring omtrent gedrag

☐ Overig

6 Ondertekening accountant

6.1 Naam: C. Rabe

6.2 Plaats: Amsterdam

6.3 Kantoor: Horlings Accountants & Belastingadviseurs BV

Handtekening: Rabe

6.4 Datum en handtekening: Dag 20 Maand 06 Jaar 2019

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

> *Ik verzoek u alle verplicht in te zenden jaarstukken samen met dit formulier volledig ingevuld en ondertekend door het bevoegd gezag en de accountant in één envelop/zending op te sturen naar DUO Den Haag.*

Bestuursverslag en jaarrekening 2018

Stichting Florente

FLORENTE basisscholen

Door: drs. Jan Boomsma MBA

Juni 2019

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Inhoud

Voorwoord: Jaarverslag 2018 van de Raad van Beheer 5
Voorwoord directeur-bestuurder 8
1. Inleiding 9
2. Onderwijs en kwaliteit 11
2.1 Onderwijskundig beleid 11
2.3 Passend onderwijs 12
2.4 Overgang van PO naar VO 13
3. Personeel en organisatie 17
4. Huisvesting en beheer 19
5. Communicatie en identiteit 21
5.1 Communicatie en identiteit 21
5.2 Klachtenprocedure en beroepsprocedure 21
6. Maatschappelijk draagvlak en duurzaamheid 22
7. Financiën 23
7.1 De financiële positie 23
7.2 Analyse financiele resultaten 25
7.3 Analyse vorige verslagjaar versus huidige verslagjaar 28
7.4 Investeringsbeleid 29
7.5 Bapo 29
7.6 Treasuryverslag 29
8. Continuïteitsparagraaf 31
9. Jaarrekening 2018 35
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling 36
Balans per 31 december 2018 42
Staat van baten en lasten over 2018 43
Kasstroomoverzicht over 2018 44
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans 45
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 50
Model G Verantwoording subsidies 51
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 52
Voorstel resultaatbestemming 54
Gebeurtenissen na balansdatum 55
Verplichte toelichting 56
Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen 57

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Functies en nevenfuncties 59
Gegevens over de rechtspersoon 60
Controleverklaring 61
Bijlage 1. Verschillende rollen van het Jaarverslag 64

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Voorwoord: Jaarverslag 2018 van de Raad van Beheer

Raad van Beheer

In 2018 is de fusie gerealiseerd tussen OOP en Spirit. Vanaf 1 augustus 2018 zijn beide stichtingen opgegaan in Florente. Evenals beide rechtsvoorgangers is bij Florente de scheiding tussen bestuur en toezicht georganiseerd in de vorm van een Raad van Beheer-model met een toezichthoudend deel van het bestuur (Raad van Beheer, RvB) en een uitvoerend directeur-bestuurder (DB). In de context van dit verslag wordt met Raad van Beheer het toezichthoudend deel van het bestuur van Stichting Florente aangeduid. De directeur-bestuurder is het lid van het bestuur van Stichting Florente dat met de dagelijkse leiding van en de eindverantwoordelijkheid voor de stichting is belast. Florente hanteert de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de PO-Raad en bespreekt eenmaal per jaar het bestuur en het toezicht in het licht van deze code.

In de loop der jaren heeft de invulling van de taken en de samenwerking verder vorm gekregen. De leden van de RvB met in het kort hun aandachtsgebieden zijn:

Domein/commissie	**Personen**
Onderwijs en kwaliteit	Teo Kuipers en Marjan Bruins
Personeel en Organisatie	Henri Castillion en Teo Kuipers
Financiën en Beheer	Paul Backes en Karin van Noort
Huisvesting en Materieel	Wout Kranen en Karin van Noort
Communicatie en Identiteit	Henri Castillion en Laurent Lentz
Maatschappelijk draagvlak en Duurzaamheid	Wout Kranen en Laurent Lentz
Werkgeverscommissie	Laurent Lentz en Marjan Bruins

Bij de vergoeding van de leden van de RvB is gekozen voor een beperkte vergoeding.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Onderwerpen en activiteiten
De raden van beheer van de beide rechtsvoorgangers en de RvB heeft in het jaar 2018 gemiddeld 1 keer per 6 weken vergaderd met uitzondering van de zomerperiode. Ieder overleg met de DB is voorafgegaan door een intern overleg van de RvB ter voorbereiding. Door deze werkwijze wordt de scheiding tussen bestuur en toezicht actief vormgegeven.

De RvB van Florente heeft besloten in navolging van OOP en Spirit periodiek schoollocaties te bezoeken om verbinding te houden met belangrijke stakeholders binnen de scholen en informatie uit de organisatie op te halen ten behoeve van hun gesprek met de dircteur bestuurder. Een afvaardiging van directie, team, MR, ouders en leerkrachten worden bij dit bezoek betrokken. Ten gevolge van de fusie zijn in 2018 geen schoollocaties bezocht. In 2019 zullen deze weer worden gepland.

Naast de bestuurlijke implementatie van de fusie in het algemeen heeft de RvB van Florente zich in 2018 onder andere specifiek bezig gehouden met:

- update maken van intern toezichtskader;
- portefeuilleverdeling binnen de RvB;
- huisvesting en nieuwbouw van scholen;
- Opbrengsten van de scholen;
- personeelsbeleid;
- eigen risicodragerschap voor het Vervaningsfonds;
- begroting 2019 van Florente.

Financiën
De belangrijkste taken van de RvB was in 2018 de goedkeuring van het jaarplan en de begroting van 2019. De raden van beheer van OOP en Spirit hebben in 2018 de jaarrekeningen 2017 en de bestuursverslagen van de beide afzonderlijke stichtingen goedgekeurd. In juni 2018 hebben de gesprekken van een afvaardiging van de beide raden van beheer met de accountant plaatsgevonden naar aanleiding van de jaarrekeningen 2017. De RvB van Florente heeft daarnaast kennisgenomen van het vastgestelde bestuursformatieplan 2019-2020. Dit formatieplan is één van de fundamenten onder de begroting 2019. De RvB heeft tevens de opdracht aan de accountant Horlings voor het controleren van de jaarrekening 2018 vastgesteld.
Toezicht op het financiële beleid is een belangrijk thema geweest voor de RvB van Florente. De fusie van OOP en Spirit moet leiden tot een nieuwe financieel gezonde organisatie. De eerste begroting van Florente is met het oog hierop meermalen onderwerp van gesprek geweest. De RvB heeft deze begroting goedgekeurd onder het voorbehoud dat geplande investeringen gedaan kunnen worden op basis van een vastgestelde liquiditeitsbegroting. De liquiditeitsbegroting is inmiddels gemaakt en zal in de bestuursvergadering van juni

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

worden vastgesteld. In de vooruitblik naar 2019 zal dit verderop in dit verslag worden toegelicht.
Ter voorbereiding op de bestuursvergaderingen heeft de portefeuillehouder financiën van de RvB periodiek overleg gevoerd met de controller en de directeur/bestuurder.

Informatievoorziening voor de Raad van Beheer
In 2018 heeft de RvB zijn toezichthoudende rol kunnen vervullen op grond van de volgende informatiebronnen:

- kwartaalrapportages
- beleidsnotities van DB, bestuursformatieplan, begroting jaarverslag en jaarrekening 2017
- stukken inzake de fusie
- het meerjarig strategisch beleidsplan
- verslag bespreking met accountant 2017
- gesprekken met belanghebbenden
- gesprekken de Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad (GMR, minimaal tweemaal per jaar)
- bijeenkomsten met de Raden van Beheer.

Op bovengenoemde wijze houdt de RvB voeling met de organisatie en toezicht op het functioneren van de DB en de wijze waarop hij de stichting bestuurt.

Laurent Lentz, voorzitter Raad van Beheer Florente

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Voorwoord directeur-bestuurder

Voor u ligt het eerste jaarverslag van Florente basisscholen. In dit jaarverslag blikken we terug op een periode waarin OOP en Spirit van een innige samenwerking tot Florente zijn gefuseerd. 1 Augustus 2018 was in dat kader een bijzondere dag. De fusie was eindelijk een feit.
De implementatie van de fusie moest vooral aan de 'achterkant' nog plaatsvinden. De Florente basisscholen werkten immers al jaren intensief samen en die samenwerking heeft door de fusie nog een extra impuls gekregen. Scholen leren van elkaar en het is mooi om te zien dat scholen elkaar ook weten te vinden bij het aanpakken van nieuwe thema's, zoals rekenen en het jonge kind. Bijzonder is de samenwerking op het terrein van kwaliteitszorg en verantwoording. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de wijze waarop scholen hun opbrengsten verzamelen, analyseren en er conclusies aan verbinden. Dit zal de komende jaren een impuls geven aan de kwaliteitszorg.
Aan de achterkant moest met name ons administratiekantoor een grote fusie-operatie uitvoeren, zowel personeel als financieel. Dat had wat voeten in de aarde, maar we zijn tevreden met het eindresultaat. We maakten tegelijkertijd de slag naar verdere automatisering van de financiële cyclus, hetgeen op termijn tijd en geld gaat besparen.
Florente heeft een goede start gehad en we zijn vast van plan de komende jaren de meerwaarde van samenwerken nog meer zichtbaar te maken. Dat doen we door dagelijks samen inhoud te geven aan onze slogan: Leren voor het leven. Ook als het moeilijk wordt. Juist dan is het immers belangrijk samen te werken. Het lerarentekort, het imago van het onderwijs, de wijze waarop steeds vaker over ons wordt gesproken, het zijn ontwikkelingen die het onderwijs niet verder helpen. Samen echter kunnen we dit alles het hoofd bieden. Daar reken ik op. Veel leesplezier!

Jan Boomsma, directeur/bestuurder

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

1. Inleiding

Doelstelling stichting
Florente stelt zich ten doel het stichten en instandhouden van openbare, algemeen bijzondere, protestants- christelijke, rooms-katholieke en/of oecumenische basisscholen in Duivendrecht, Diemen, Muiderberg, Weesp, Driemond en omstreken alsmede het - zonder winstoogmerk en op basis van onderlinge samenwerking vanuit haar kernwaarden - verzorgen van kwalitatief hoogwaardig basisonderwijs in een veilige en zorgzame omgeving voor ieder die binnen de onderwijsorganisatie actief is.

Toezichts- en beleidskader
Florente hanteert een intern toezichtskader en een bestuurlijk toetsingskader. In 2015 zijn OOP en Spirit gezamenlijk gestart met de ontwikkeling naar een nieuw strategisch beleidsplan. Dit proces is afgerond in 2016. De uitgangspunten voor het strategisch beleidsplan staan in het bestuurlijk toetsingskader. Dit kader en het intern toezichtskader, dat op dit moment door de toezichthouders wordt aangepast aan de nieuwe situatie, zijn de basis voor het uitvoeren van het intern toezicht binnen Florente. In dit verslag wordt gerapporteerd over het jaarplan en de begroting 2018.

Missie en kernwaarden
De doelen uit het strategisch beleidsplan en hun uitwerking worden op basis van prioriteit concreet gemaakt in een (school)jaarplan. Schooldirecteuren stemmen hun schoolplan en jaarplan af op het strategisch beleidsplan van Florente en het jaarplan.
Centraal uitgangspunt van Florente zijn de kernwaarden en de missie. Doelen en strategie moeten steeds gerelateerd kunnen worden aan deze missie en de onderliggende kernwaarden.

Onze kernwaarden zijn:

SAMEN
RESPECT
DUURZAAMHEID
VERANTWOORDELIJKHEID
VEILIGHEID

Op het fundament van onze kernwaarden staat onze missie. Onze missie is het antwoord op de vraag naar ons bestaansrecht. We dragen zorg voor duurzaam leren door boeiend onderwijs aan kinderen van 4-13 jaar én voor een doorgaande ontwikkeling vanuit de voorschoolse periode en naar het voortgezet onderwijs. Bij al onze scholen staat het kind centraal. Wij kennen onze kinderen, wij weten wat ze nodig hebben, wij weten

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KK Am
T 020 - 570 02 00

hoe we ze daarbij kunnen helpen. Wij maken hen bewust van hun kwaliteiten en talenten en helpen deze verder te ontwikkelen, zodat ze vol zelfvertrouwen hun toekomst tegemoet gaan.
Samen maken wij daarbij de volgende ambities waar:

- we geven Boeiend Opbrengstgericht Onderwijs dat gericht is op duurzaamheid en duurzaam leren
- er wordt verantwoordelijkheid genomen op alle niveaus
- iedereen wordt gezien en gehoord om zo samen te werken aan de persoonsontwikkeling
- het kind heeft invloed op het onderwijsleerproces

Het bestuursverslag 2018 is geschreven met bovenstaande als uitgangspunt en beschrijft wat Florente in 2018 op de verschillende domeinen heeft gerealiseerd. Het betreft de domeinen:

- Onderwijs en kwaliteit
- Personeel en Organisatie
- Huisvesting en Materieel
- Communicatie en Identiteit
- Maatschappelijk draagvlak en Duurzaamheid
- Financiën en Beheer

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

2. Onderwijs en kwaliteit

2.1 Onderwijskundig beleid

Om onze visie en het motto 'leren voor het leven' waar te kunnen maken is het allereerst van belang dat op al onze scholen een levende en aansprekende missie, visie en kernwaarden zijn. Deze zijn het fundament waarop de school 'gebouwd' is en hebben aantoonbaar en relatie met de missie, visie en kernwaarden van Florente. Op basis hiervan geeft de school invulling aan haar onderwijs, de ontwikkeling daarvan en de verbeteractiviteiten.
In 2019 is op dit terrein een flinke slag gemaakt. Op bovenschools niveau is via intranet en een nieuwe website hard gewerkt om de zichtbaarheid van de nieuwe organisatie Florente te vergroten. Verder heeft elke school haar eigen missie in meer op mindere mate over het voetlicht gebracht naar ouders en andere belanghebbenden. We zijn nog niet tevreden, omdat er nog verschillen zijn in de mate waarin scholen zichzelf presenteren. In de schoolplannen van onze scholen zijn elementen van de missie, visie en kernwaarden zichtbaar. Dit is echter niet op elke school voldoende geborgd.
We vinden het van belang om met onze directeuren en in onze PLG's dit te borgen en op deze manier de verbinding binnen de scholen en tussen de scholen en bestuur duurzaam zichtbaar te maken. Scholen leren ook daarin van elkaar. Het bestuur stimuleert het delen van goede voorbeelden. Het werken aan de doelen op dit vlak is inmiddels geborgd. In de kwartaalgesprekken met de directeuren komt dit thema, steeds terug.

Scholen
Alle scholen hebben voortgang gemaakt in het zichbaar maken van *duurzaam leren door boeiend onderwijs.* Tegelijkertijd zijn er nog verschillen tussen de scholen en de mate waarin zij het implementeren en vooral concreet maken in activiteiten. Daar willen we in 2019 extra aandacht aan schenken.

In de planning en controlcyclus is inmiddels geborgd dat elke school bepaalt welke investeringen in middelen en materialen nodig zijn om invulling te geven aan de missie, visie en doelen van de school. De controller heeft voor de begroting en elk kwartaal gesprekken met de directeuren hierover. Scholen beschrijven in hun jaarplan op welke wijze zij onderwijsprogramma's, leermiddelen en ICT jaarlijks inzetten om de meerjaren doelen te bereiken. De financiële consequenties bespreken de directeuren met de controller. Wel hebben we gemerkt dat het belangrijk is in het directieberaad aandacht te blijven besteden aan dit thema. Daarnaast is geconstateerd dat maken van bovenschools meerjarenbeleid op het terrein van ICT noodzakelijk is om de benodigde investeringen beter te plannen. Dit is opgenomen in het jaarplan 2019, omdat we daar in 2018 niet aan toe zijn gekomen. Een ICT-werkgroep is inmiddels aan het werk.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

2.2 Kwaliteitszorg

Onze scholen hebben zich de afgelopen jaren ontwikkeld als het gaat om het cyclisch en planmatig werken. We zijn echter nog niet tevreden. De verschillen tussen en binnen scholen zijn soms (te) groot. We vinden het van belang, door horizontale verantwoording aan elkaar af te leggen, meer van elkaar te leren. Daarvoor is het nodig dat we onze manier van werken aan kwaliteitsverbetering hebben afgestemd en aan elkaar kunnen verbinden (lerende organisatie). Door positief kritisch naar elkaar te zijn helpen we elkaar onze doelen waar te maken. We vinden het belangrijk dat ons systeem van kwaliteitszorg beter past bij de manier waarop schoolleiders zich naar elkaar willen verantwoorden en verantwoording willen afleggen naar het dagelijks bestuur. Het systeem moet ons ondersteunen een lerende organisatie te zijn.

Florente is er trots op dat alle scholen door de onderwijsinspectie voldoende zijn bevonden. Florente heeft geen zwakke scholen. Openbare basisscholen de Octopus en het Atelier in Diemen is in 2018 door de inspectie bezocht en voldoende bevonden. Uit het inspectierapport blijkt dat de Octopus de zaken goed voor elkaar heeft en zich dermate goed heeft ontwikkeld dat er op meerdere terreinen een oordeel goed is gegeven. Openbare basisschool het Atelier heeft haar herstelopdracht voltooid en is eveneens voldoende bevonden.

Florente vindt het belangrijk dat scholen hun leerlingpopulatie goed kennen. Op basis daarvan kunnen zij immers normen voor de opbrengsten in de school vaststellen en hun ambities beschrijven. De opbrengsten maken zij vervolgens zichtbaar in hun (kwartaal)rapportages.

Veel scholen doen dit reeds. Anderen zijn aan het zoeken naar de wijze waarop ze dit kunnen vormgeven. Directeuren en scholen leren hierin nog veel van elkaar. Nagenoeg alle scholen hebben hun populatie goed in beeld en stemmen het onderwijs daarop goed af, zoals ook de onderwijsinspectie in 2017 heeft geconstateerd. De inspectie constateert verder dat de kwaliteitszorg bij Florente en de scholen goed op orde is. (Bron: rapportage bestuurlijk toezicht van Spirit).

Scholen en Florente hanteren de stadia in de verbetercyclus (Plan, Do, Check, Act). Dit gebeurt vaak impliciet. We vinden het van belang dat explicieter te maken en mijlpalen te benoemen om doelen niet uit het oog te verliezen en tijdig te kunnen borgen. Op deze manier kunnen we onze stakeholders binnen en buiten Florente nog beter vertellen waar we staan in onze ontwikkeling. Florente heeft ervoor gekozen het instrument WMK-PO opnieuw te implementeren om de kwaliteitszorg te ondersteunen.

2.3 Passend onderwijs

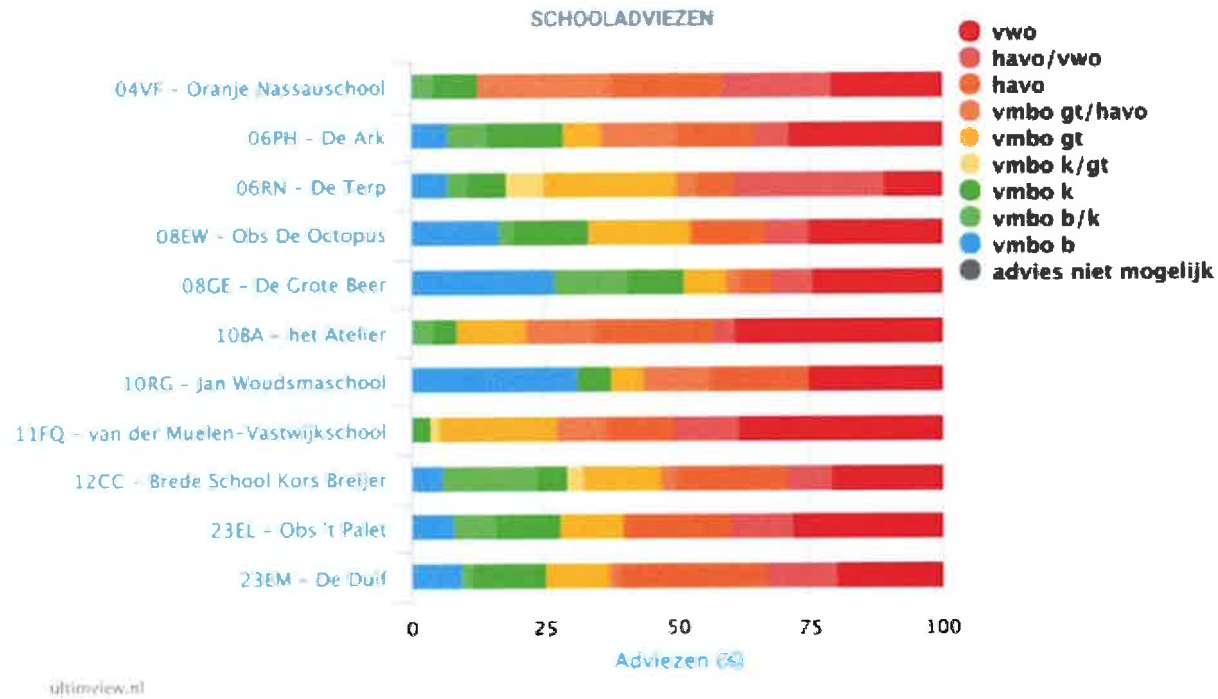
We vinden dat elke leerling die ingeschreven wordt op onze scholen een passend

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

onderwijsaanbod mag verwachten binnen de mogelijkheden van het schoolondersteuningsprofiel van de school. In 2018 zijn alle schoolondersteuningsprofielen dan ook aangepast aan de realiteit. Onze scholen ontwikkelen zich in de richting van boeiend onderwijs voor alle leerlingen. De grenzen van wat de school in een klas op een zeker moment kan bieden zijn niet hard. Kaders voor deze grenzen zijn nu geformuleerd in het schoolondersteuningsprofiel van elke school. Daarin is ook opgenomen hoe de school zich op het gebied van passend onderwijs verder wil ontwikkelen. Onze visie is daarbij dat we leerlingen zoveel mogelijk in de school, de wijk, de stad of het dorp willen ondersteunen. Tussenvormen tussen regulier en speciaal (basis)onderwijs behoren daarbij tot de mogelijkheden die we verder willen uitwerken in samenwerking met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs waarvan wij deel uitmaken.
Scholen blijven echter soms meer bieden dan eigenlijk mogelijk is. Het is van belang om daar op schoolniveau en bestuursniveau aandacht voor te blijven hebben. Het zorgt namelijk voor een hoge werkdruk bij die leerkrachten en die scholen waar dit speelt. Dit is opgenomen in het jaarplan 2019.

2.4 Overgang van PO naar VO

De overgang van PO naar VO gebeurt op basis van een advies van de basisschool voor elke leerling. Hieronder zijn de schooladviezen weergegeven.

Dit advies kan aangepast worden op basis van de resultaten van de eindtoets. De scores op de eindtoetsen in 2018 zijn hieronder weergegeven. Onze scholen gebruiken overwegend

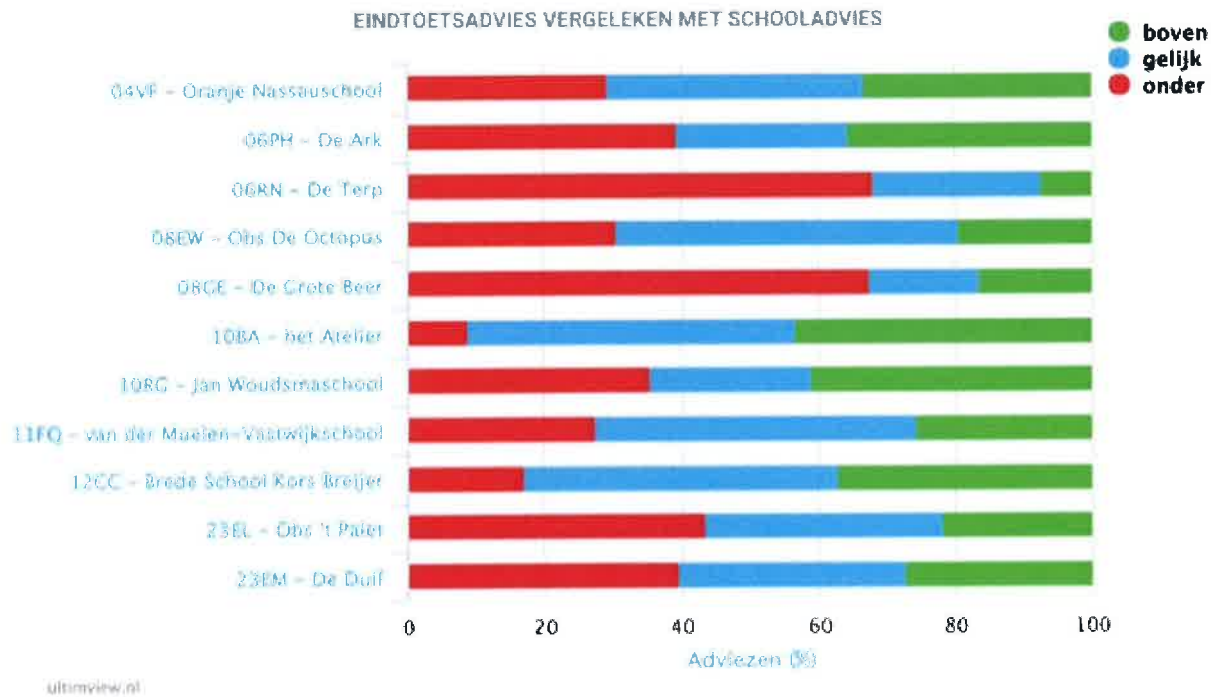
Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

de nieuwe eindtoets Route 8. Deze toets is digitaal en adaptief. Drie scholen gebruiken de schriftelijke Centrale Eindtoets beschikbaar gesteld door het Ministerie van OCW (de zogenaamde Cito Eindtoets).

Schoolnaam	Toets	Schooljaar	Gemiddelde score	Ondergrens
04VF - Oranje Nassauschool	Route 8	2017 / 2018	215,1	206
06PH - De Ark	Route 8	2017 / 2018	206,8	203,9
06RN - De Terp	Route 8	2017 / 2018	195	205,1
08EW - Obs De Octopus	Route 8	2017 / 2018	199,9	202,1
08GE - De Grote Beer	CE	2017 / 2018	527,1	534,6
10BA02 - De Kersenboom	CE	2017 / 2018	543,3	535,2
10BA - het Atelier	CE	2017 / 2018	538,5	531,6
10RG - Jan Woudsmaschool	Route 8	2017 / 2018	198,2	206
11FQ - van der Muelen-Vastwijkschool	Route 8	2017 / 2018	218,8	204,2
12CC - Brede School Kors Breijer	Route 8	2017 / 2018	207,6	202,4
23EL - Obs 't Palet	Route 8	2017 / 2018	206,9	203,9
23EM - De Duif	Route 8	2017 / 2018	208,9	203,9

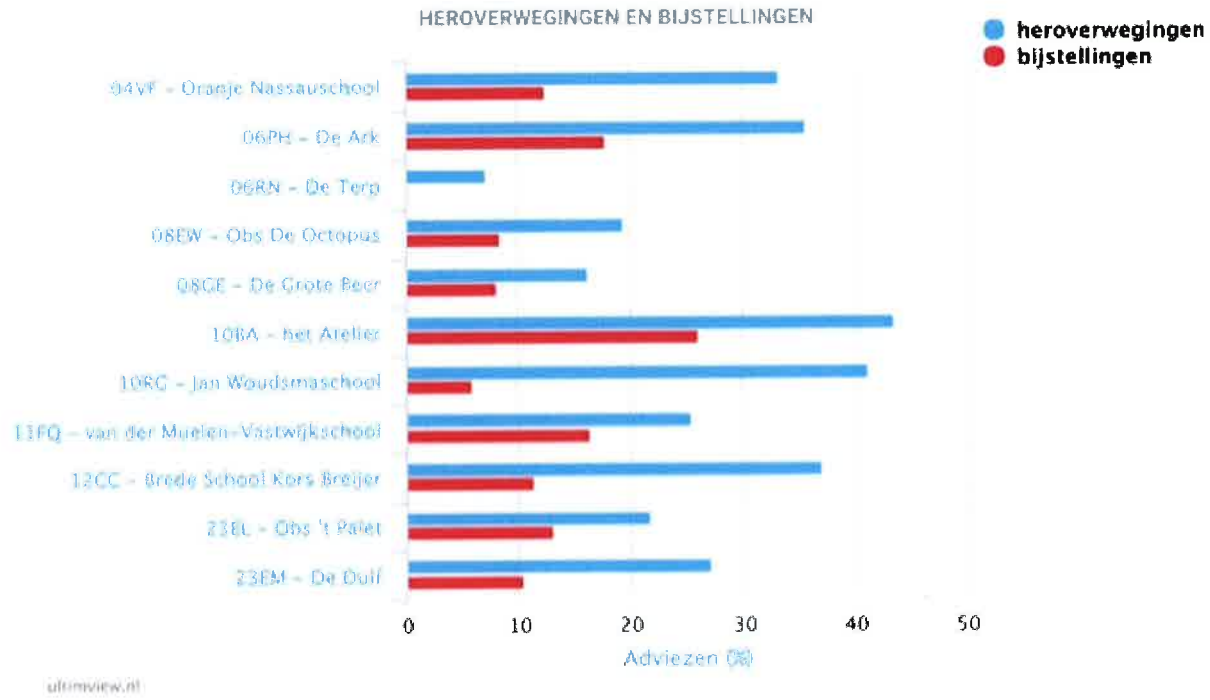
Vier scholen scoren dit jaar onder de ondergrens van de inspectie. De oorzaken hiervan zijn met de scholen besproken en indien nodig en mogelijk zijn verbeteracties gepland.

De resultaten op de eindtoets worden voor elke leerling vergeleken met het schooladvies. Hieronder ziet u deze vergelijking.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Op basis van deze vergelijking is in overleg met ouders het schooladvies heroverwogen en indien gewenst bijgesteld. De leerling in zijn geheel staat daarbij centraal, niet slechts de score op de eindtoets. Hieronder ziet u de resultaten van deze aanpassing.

Tijdens de kwartaalgesprekken zijn deze resultaten besproken en mogelijke acties voor de toekomst vastgesteld.

Tenslotte is het nog goed op te merken dat er in 2018 een succesvolle pilot is geweest waarbij de doorstroom van kinderen in het VO wordt verzameld voor de schoolverlaters. Het doel is om te onderzoeken of op basis van deze informatie uitspraken kunnen worden gedaan over de juistheid van het basisschooladvies en de informatievoorziening aan het VO. We gaan hiermee door en maken dit een onderdeel van onze rapportage aan de toezichthouders.

2.5 Leerlingen als eigenaar van hun eigen leerproces

Florente heeft de ambitie dat scholen brede talenten/kwaliteiten van kinderen zichtbaar kunnen maken en verder kunnen ontwikkelen. De stichting en haar scholen werken daardoor aantoonbaar aan duurzaam leren door boeiend onderwijs. In het bestuurlijk toezicht heeft de onderwijsinspectie geconstateerd dat Florente hierin mooie stappen heeft gemaakt. Kinderen krijgen en nemen meer en meer verantwoordelijkheid op alle niveaus, voor henzelf, elkaar en de omgeving (duurzaamheid). Door eigenaar te zijn van hun eigen leerproces, leren zij hoe zij beter kunnen leren. Leerkrachten zijnn steeds beter in staat hier goed op in te spelen door zelf in ontwikkeling te blijven, in de school en buiten de school, bijvoorbeeld in professionele leergemeenschappen (PLG's). Scholen geven duurzaam,

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

boeiend en opbrengstgericht onderwijs en borgen successen om zo kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven geven.
Successen blijven nog veelal beperkt tot de school zelf en er wordt bovenschools nog te weinig van elkaars successen geleerd. Ook het borgen van de successen kan nog beter, vooral planmatiger. Deze aandachtspunten zijn meegenomen in het jaarplan 2019.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

3. Personeel en organisatie

In 2018 is een werkgroep personeelsbeleid Florente aan de slag gegaan, onder leiding van een externe personeelsfunctionaris, om het huidige personeelsbeleidsplan te evalueren en aanzetten te geven voor een nieuw personeelsbeleidsplan. In de opstartfase van de werkgroep heeft het directieberaad drie thema's als urgent benoemd en de werkgroep gevraagd deze thema's op korte termijn uit te werken in een drietal notities. Deze notities zijn begin 2019 vastgesteld. Het betreft notities op de volgende terreinen:

- Eigenrisicodragerschap (ERD) voor het Vervangingsfonds;
  Door ERD komt binnen de organisatie geld beschikbaar voor de vervanging van zieke leerkrachten en de preventie van ziekteverzuim. De notitie beschrijft het beleid van Florente in het eerste ERD jaar.
- Zij-instromers;
  Er is behoefte aan het inzetten van zij-instromers als middel bij het bestrijden van het tekort aan leerkrachten. Het beleid van Florente op dit terrein is verwoord in deze notitie.
- Werkverdelingsplan;
  Een notitie over Florente-beleid op dit vlak als gevolg van de nieuwe CAO-PO.

Nu deze thema's zijn voorzien van beleid, zal de werkgroep zich in 2019 weer richten op het opstellen van het personeelsbeleidsplan. Thema's waar in ieder geval aandacht aan moet worden besteed zijn verwoord in het jaarplan 2019.
Daarnaast is in 2018 het managementstatuut aangepast. Naast het directieberaad, het overleg van schooldirecteuren, directeur/bestuurder en zo nodig staf van Florente, is er het afgelopen jaar een directeurenoverleg ontstaan. In dit directeurenoverleg vindt verkenning, voorbereiding en meningsvorming rond onderwerpen plaats. ook kan het directeurenoverleg thema's op de agenda van het directieberaad plaatsen. Betrokkenen zijn tevreden over deze ontwikkeling en wilden deze duurzaam borgen in het managementstatuut.
In 2018 is ook een pilot gestart voor de begeleiding van startende leerkrachten door collega's die daarvoor zijn opgeleid. Dit is ondersteund door de oprichting van een bovenschoolse werkgroep van leerkrachten opgericht, waarin de begeleiding van LIO-stagiaires en beginnende leerkrachten is verbonden en verder kan worden ontwikkeld. Hun inzet zal in 2019 worden geëvalueerd.
In 2018 heeft Florente flink geïnvesteerd in sociaal kapitaal, bijvoorbeeld in het overleg tussen leerkrachten op basis van data en opbrengst van het gegeven onderwijs. Ook het delen van kennis en ervaring binnen en buiten de school gericht op samen beter leren en het bereiken van de doelen in het school(jaar)plan is een onderdeel van sociaal kapitaal. Bovenschools hebben leerkrachten en intern begeleiders wederom deelgenomen aan zogenaamde professionele leergemeenschappen PLG's). Leren binnen en buiten de school,wordt daarmee verbonden. Om dit proces goed te kunnen leiden zijn de directeuren hun eigen PLG gestart. Zij nemen daarmee actief verantwoordelijkheid voor hun eigen

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

ontwikkeling. Hun leren binnen de PLG wordt gevalideerd door een externe organisatie, zodat zij dit leren kunnen gebruiken voor herregistratie in het schoolleidersregister.
Het proces van leren binnen en buiten de school wordt ondersteund door de implementatie van het intranet: Forum Florente. De PLG's hebben daarbinnen hun eigen community en delen ook online hun leren.
Een belangrijk thema in onze organisatie blijft de open aanspreekcultuur. Dat hoort bij leren van elkaar. We komen afspraken na en spreken elkaar erop aan als we daarover vragen hebben. Fouten maken moet en er gaat wel eens wat verkeerd. Dit bespreekbaar te maken en er (samen) van leren hoort bij een lerende organisatie. Het veronderstelt ook dat scholen en de medewerkers van de scholen in staat zijn om hun eigen kernwaarden en missie én die van Florente uit te dragen en te concretiseren in de praktijk. Uiteindelijk zijn we immers allen aanspreekbaar op die kernwaarden. Dit is in ontwikkeling en verdient ook de komende jaren een voortdurende dialoog tussen alle medewerkers. Hierin geven leiders binnen Florente het goede voorbeeld.

De uitvoering van personeelsbeleid staat in deze tijd onder grote druk. Er is landelijk een groeiend tekort aan leerkrachten en Florente en haar scholen hebben hier afgelopen jaar in toenemende mate te maken gehad. In de meeste gevallen was op korte termijn nog wel een invulling te realiseren van structurele vacatures. Vervanging, langdurig maar zeker kortdurend, is een steeds groter probleem aan het worden. Naast het investeren in zij-instromers en een vervangingspool (inmiddels nagenoeg leeg) is het belangrijk andere oplossingen te vinden voor deze problematiek. Het inzetten van onderwijsassistenten en andere functionarissen in het onderwijs, ook ter voorkoming van nog hogere werkdruk is noodzakelijk. Iedere school bepaalt zelf op welke wijze zij dit invult. Dit blijft in 2019 een belangrijk thema.
Om hoger wordende werkdruk te voorkomen heeft de overheid extra geld beschikbaar gesteld. Dit geld is bij Florente geïnvesteerd in personeel op de scholen, in goed overleg met personeel en de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraden.
Ziekteverzuim leidt op alle scholen tot toenemende werkdruk voor de rest van het personeel. Als er geen vervanging gevonden wordt werden groepen vaak verdeel over andere groepen. Om een domino-effect van ziekteverzuim te voorkomen zijn er in 2018 verschillende groepen naar huis gestuurd bij ziekte. Florente staat hierin pal achter haar directeuren. We verwachten dat dit in de nabije toekomst niet anders zal zijn.
Het ziekteverzuim heeft zich in 2018 binnen OOP, Spirit en Florente als volgt ontwikkeld:

1/1/18 tot 1/8/18	OOP :	8,2%
1/1/18 tot 1/8/18	Spirit :	4,7%
1/8/18 t/m 31/12/18	Florente:	4,2%

Dit is laag in vergelijking met het landelijk gemiddelde van 5,9% (cijfers 2017). Florente investeert samen met de nieuwe arbodienst en middels themabijeenkomst in preventie van ziekteverzuim.
Toenemende werkdruk, een tekort aan leerkrachten en een te lage (financiële) waardering voor leerkrachten zijn aanleiding geweest om te gaan staken. In 2018 heeft het bestuur van Florente de acties van het onderwijsveld van harte ondersteunt. Dit heeft onvoldoende effect. Florente zal in de nabije toekomst meer en meer geconfronteerd worden met een tekort aan leraren en mede daardoor meer wisseling van leraren in groepen. in 2018

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

hebben we met elkaar geconstateerd dat dat nog niet direct leidt tot een daling van de kwaliteit van het onderwijs en de opbrengsten van leerlingen. De eerste signalen in 2019 wijzen er echter op dat tekort aan personeel wel degelijk een effect heeft op de onderwijskwaliteit en uiteindelijk de opbrengsten van onze leerlingen. Florente en haar directeuren houdt dit zorgvuldig in de gaten en zullen waar nodig ambities voor 2019 moeten bijstellen.

- Prestatieboxgelden
  Vanaf 1 januari 2012 ontvangen besturen geld van het ministerie via de regeling Prestatiebox primair onderwijs. De middelen worden toegekend op basis van afspraken uit het regeerakkoord.
  De afspraken over de middelen Prestatiebox lopen van 2015 tot 2020. De bedragen lopen op van 151 miljoen in 2016 naar 263 miljoen in 2020.
  In het schooljaar 2018-2019 was een bedrag per leerling beschikbaar van €180,07.
  De middelen Prestatiebox zijn net zoals schooljaar 2017-2018 voor 65% toegevoegd aan de formatiebudgetten van de scholen. Het resterende deel van de middelen Prestatiebox is bovenschools worden besteed, met name aan professionalisering en het financieren van professionele leergemeenschappen, waarin aan de doelen uit het strategisch beleidsplan gewerkt is.
- Werkdrukmiddelen
  Zoals al aangegeven in het bestuursformatieplan, ontvingen onze scholen in 2018 geld ter bestrijding van de werkdruk. Het geld wordt via het zogenaamde PAMB-budget toegekend in de vorm van een bedrag per leerling. Voor het komende schooljaar gaat het om een bedrag van €155,55 per leerling. Dit bedrag zal de komende jaren verder oplopen.
  De middelen ter bestrijding van de werkdruk hebben een structureel karakter.
  In de bestuursfromatieplan 2018-2019 is een overzicht opgenomen van de PAMB-middelen en welk deel hiervan aan de formatie van de scholen wordt toegevoegd. het overige deel is beschikbaar gebleven voor bovenschoolse inzet.

4. Huisvesting en beheer

Jaarlijks wordt het betreffende gedeelte van het "Meerjarenonderhoudsplan" (MJOP) van de scholen geactualiseerd en in de begroting van het komende kalenderjaar opgenomen. Daar financiering van huisvestingsvoorzieningen uit eigen middelen niet is toegestaan, wordt in het op overeenstemming gericht overleg dat onderwerp op de agenda gezet. Dit om de gewenste zo niet noodzakelijke voorziening(en) op te laten nemen in het op te stellen huisvestingsplan PO dat door de lokale overheid jaarlijks voor 1 februari dan wel 1 april wordt opgesteld. Sinds 2013 heeft Florente een bureau, dat hen ondersteunt bij het actualiseren van de onderhoudsplannen en de uitvoering daarvan. Doordat Florente relatief

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

veel nieuwe of vernieuwde schoolgebouwen heeft zijn de risico's zo veel mogelijk beheersbaar gemaakt. Er is gebleken dat Florente op dit terrein in control is door een goede samenwerking met de extern adviseur en de directeuren van de scholen. Florente is in staat op een goede manier het meerjarenonderhoud te beheren. In 2018 zijn de MJOP's van de scholen zo veel mogelijk gevolgd.
Op een school is het onderhoud door de betreffende gemeente de afgelopen jaren achter gaan lopen. Florente is nog steeds met deze gemeente in gesprek over vervangende nieuwbouw. Inmiddels heeft nader onderzoek plaatsgevonden en staat het schoolgebouw op de plenning voor vervangende nieuwbouw. Daarnaast is Florente in 2018 in overleg met een gemeente over vervangende nieuwbouw van een ander schoolgebouw. Florente verwacht in 2019 in beide gevallen besluitvorming van beide gemeenten.
In 2018 heeft Florente de nieuwbouw van Brede School de Kersenboom in Diemen in gebruik genomen. Ook het bestuurskantoor van Florente is in dit gebouw gehuisvest. De afronding van een aantal restpunten is inmiddels achter de rug en Florente zal in 2019 het juridisch eigendom van de gemeente overnemen. Daarnaast is Florente bezig met twee nieuwe projecten, een nieuwe school in Weesp (Brede school Weespersluis) en vervangende nieuwbouw voor het Atelier in Diemen (Holland Park).

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

5. Communicatie en identiteit

5.1 Communicatie en identiteit

De meeste Florente scholen zijn in 2018 voor hun comunicatie met ouders overgestapt op Social Schools. Daarnaast communiceert een aantal scholen ook met Parro en het portaal van Parnassys, het schooladministratiesysteem. Op een aantal scholen zijn ook de resultaten van hun kinderen voor ouders beschikbaar via het portaal.
Bovenschools is geïnvesteerd in het intranet. Daarnaast is ook een online bibliotheek voor medewerkers geïntroduceerd. Hier kan ons personeel alle vastgestelde procedures en documenten vinden die voor hen relevant zijn.
Door de fusie is er in 2018 ook een volledig nieuwe website gemaakt. Er is gekozen voor een endorsement-model waarbij de websites van Florente en haar scholen op dezelfde manier zijn opgebouwd en Florente als bestuur herkenbaar is op de sites van de scholen. de website zal op korte termijn nog worden uitgebreid met een werken-bij-pagina, via welke Florente de werving en selectie van nieuw personeel actiever zal ondersteunen.
De fusie van Spirit en OOP tot Florente roept vragen op rondom de identiteit van ons bestuur en de scholen. Het bestuur is daarom bezig een identiteitsnotitie te schrijven, waarin de wezenskenmerken en waarden van het openbaar, algemeen bijzonder onderwijs en het christelijk onderwijs worden beschreven en wordt aangegeven hoe wij hier intern en extern mee omgaan. Scholen geven uiteraard zelf invulling aan de eigen identiteit en betrekken daar hun stakeholders bij. De kernwaarden van onze stichtingen vormen de basis voor de missie en visie per school. De betrokkenen bij een school onderschrijven de grondslag en identiteit van de school en dragen deze actief uit.
Uitvloeisel van onze missie is dat onze medewerkers een eco-houding hebben, dat wil zeggen: met een 'open hart', 'open mind' en 'open will'. Waar dat niet altijd lukt, spreken we elkaar positief aan en ondersteunen elkaar.

5.2 Klachtenprocedure en beroepsprocedure

Binnen de stichting Florente hanteren we een algemene klachtenregeling. Deze is beschikbaar op het intranet en onze website. De klachtenregeling omhelst zaken als hoe met klachten moet worden omgegaan, een overzicht van contact- vertrouwenspersonen, een regeling inzake voorkoming seksuele intimidatie en een protocol hoe pesten kan worden voorkomen. Ook is er een reglement en procedure Landelijke Klachtencommissie. De vertrouwenspersoon die ook in deze regeling wordt genoemd is het eerste aanspreekpunt en kan trachten te bemiddelen en informeren over klachten- en juridische procedures en hulpverlenende instanties.
Naast de klachtencommissie is er een commissie van beroep voor het personeel. Er is in 2018 geen beroepsprocedure bij de algemene commissie van beroep ingediend. Er is in 2017 een klacht bij het bestuur binnengekomen. Het bestuur heeft het besluit van de school

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

inzake deze klacht ondersteund. Ouders konden zich niet vinden in dit besluit en hebben de landelijke klachtencommissie ingeschakeld. De klachtencommissie heeft in 2018 een besluit op de klacht genomen dat het besluit van het bestuur ondersteunde. De klacht was daarmee afgedaan.

6. Maatschappelijk draagvlak en duurzaamheid

Algemeen

Florente vindt het belangrijk dat alle scholen zorgdragen voor duurzaam leren door boeiend onderwijs, zodat kinderen leren voor het leven. Zij vinden het belangrijk dat kinderen leren over duurzaamheid: Leren zorgen voor jezelf (1), de ander (2) en de planeet (3). Onze scholen geven onderwijs dat aansluit bij de maatschappij in het algemeen en op lokaal niveau. Onze doelstellingen op het terrein van duurzaamheid zijn veelal gerealiseerd. De inbedding van duurzaamheid en onderwijs in wetenschap-natuur en techniek (WNT) in het curriculum vergt nog enige tijd. Scholen zijn echter goed op weg.

Sociale veiligheid

Ook dit jaar heeft een vervolgtraining voor de vertrouwens- en contactpersonen binnen Florente plaatsgevonden. Onze scholen voldoen aan de wettelijke verplichtingen en blijven alert op signalen van pesten op school. De trend zet zich voort dat gebruik van sociale media onder leerlingen toeneemt en in sommige gevallen problematiek op groeps- of individueel niveau veroorzaakt. Scholen besteden aandacht aan preventie en handelen in voorkomende gevallen oplossend. De opbrengsten van de tweedaagse van directeuren in 2017 heeft ertoe geleid dat onze scholen het thema (sociale) veiligheid op de agenda hebben en houden. Tevens zijn de opbrengsten uitgewerkt in acties op schoolniveau en geborgd wordt in protocollen.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

7. Financiën

De jaarrekening 2018 van de Stichting is opgesteld door OOG onderwijs. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountants van Horlings.

7.1 De financiële positie

Financiële kengetallen

In het jaarrekeningmodel zoals dat door het ministerie is voorgeschreven is standaard een aantal financiële kengetallen opgenomen voor:

- solvabiliteit
- liquiditeit
- huisvestingsratio
- weerstandsvermogen
- rentabiliteit

	Kengetal	Formule	Signalerings-waarden	2018	2017
		aantal leerlingen		3.246	3.173
1	Solvabiliteit 2	(Eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal	<0,30	0,54	0,55
2	Liquiditeit	Vlottende activa / kort lopende schulden	<0,75	1,25	1,27
3	Huisvestingsratio	(huisvestingslasten+ afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten	>0,10	0,08	0,07
4	Weerstandsvermogen	Eigen vermogen / totale baten	<0,05	0,08	0,09
5	Rentabiliteit	Exploitatieresultaat / totale baten	3-jarig< 0,00 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10	-0,00	-0,03

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft aan op welke wijze de bezittingen zijn gefinancierd. We onderscheiden solvabiliteit 1 en 2. Bij de bepaling van solvabiliteit 2 zijn de voorzieningen opgeteld bij het eigen vermogen en zo samen afgezet tegen vreemd vermogen. De solvabiliteitsratio is in 2018 gedaald ten opzichte van vorig jaar. De ratio is echter nog steeds ruim boven de genoemde norm.

Liquiditeit
De liquiditeit geeft aan in hoeverre op korte termijn aan de betalingsverplichtingen kan worden voldaan. Een liquiditeit groter dan 1 wordt doorgaans gekwalificeerd als voldoende, omdat dan tegenover de snel vervallende schulden ten minste evenveel vlottende activa staan. Voor de stichting bedraagt de liquiditeit eind 2018 1,25 (2017: 1,27).

Huisvestingsratio
De huisvestingsratio geeft aan welk deel van de totale lasten aan huisvesting besteed wordt. Voor 2018 is dat 8% en dat ligt in lijn met voorgaande jaren.

Rentabiliteit
De rentabiliteit heeft betrekking op het financiële rendement van de organisatie en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief bedrijfsresultaat. Omdat het onderwijs geen winstoogmerk heeft, is een rentabiliteit van 0% gemiddeld acceptabel. De rentabiliteit van de stichting is voor 2018 licht negatief.

Financiële positie
Uit de genoemde kengetallen blijkt dat, de financiële positie van de stichting Florente gezond is. Ook voor 2019 is een sluitende begroting gepresenteerd. Er wordt zoveel mogelijk in het onderwijs geïnvesteerd, maar er worden zo min mogelijk meerjarige verplichtingen aangegaan. Daardoor kunnen de financiën zo nodig bijgestuurd worden.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

7.2 Analyse financiele resultaten

Begroot resultaat 2018	**72.171**
Baten	
Hogere Rijksbijdragen	1.278.075
Lagere overige overheidsbijdragen	5.914
Lagere overige baten	-150.847
Hogere rentebaten	-84
Hogere baten	**1.133.057**
Hogere personeelslasten	925.930
Lagere afschrijvingen	-57.442
Hogere huisvestingslasten	195.192
Hogere administratie en beheerslasten	45.981
Hogere overige instellingslasten	232.877
Hogere lasten	**1.342.538**
Hogere ouderbijdragen	75.530
Hogere uitgaven ouderbijdragen	14.360
Resultaat op ouderbijdrage	**61.170**
Resultaat 2018	**-76.140**

Resultaat

Het resultaat over 2018 komt lager uit dan begroot. Er waren meevallers en tegenvallers, waarbij de balans negatief uit is gevallen.

Meer rijksbijdragen

De rijksbijdragen over 2018 zijn hoger dan begroot door toekenning van hogere Rijksbijdrage i.v.m. de verhoging van de loonkosten door het tot stand komen van een nieuwe CAO. In de baten is dan ook een fors bedrag aan extra rijksvergoeding opgenomen, hetgeen deels gecompenseerd wordt door hogere loonkosten. Bovendien was er extra Rijksbijdrage in verband met de groeiregeling, waar geen rekening mee was gehouden in de begroting.

Meer gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen voor 2018 zijn iets te laag begroot. Er was met een bijdrage voor natuur en milieu geen rekening gehouden.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Meer personele lasten

De loonkosten van het personeel zijn gestegen door de invoering van de nieuwe cao per 1 september met terugwerkende kracht tot 1 januari. Dit is grotendeels bekostigd met een verhoging van de lumpsum.
De kosten voor extern personeel zijn kosten voor (extra) ondersteuning inzake passend onderwijs en kosten van uitzendbureaus. De kosten van (extra) ondersteuning zijn betaald uit de rijksvergoedingen die via het SWV worden uitbetaald. Uitzendbureaus worden beperkt ingezet als vervanging voor ziekte of zwangerschapsverlof dat niet met eigen personeel of de invalpool (ziekte) kunnen worden opgelost.
Er is één vasstellingsoverkomst geweest die in de kosten is meegenomen in 2018.
Er zijn drie vasttellingsovereenkomsten geweest die in de kosten zijn meegenomen voor 2018, maar tevens als vordering op de UWV zijn opgenomen.

Minder afschrijvingslasten

De lagere afschrijvingslast komt mede doordat bepaalde investeringen zijn uitgesteld. Bovendien zijn nieuwe investeringen in de loop van het jaar aangeschaft, terwijl voor een heel jaar rekening is gehouden met de afschrijvingslast.

Meer huisvestingslasten

De huisvestingslasten overschrijden door extra kosten aan lekkages en extra kosten aan installaties en dak onderhoud. Bovendien zijn er voor de nieuwbouw van de Kersenboom extra wensen geweest die niet werden gesubsidieerd door de Gemeente Diemen.

Meer administratie- en beheerslasten

De hogere bestuurskosten worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor het administratiekantoor en adviseurskosten in het kader van de fusie. De inzet van een advocaaten en mediation (conflicten op twee scholen) waren niet begroot. Dit zijn eenmalige kosten. We nemen voortaan hiervoor een bedrag op in de begroting, zodat we niet verrast worden door deze kosten.

Meer instellingslasten (waaronder leerlinggebonden kosten)

Op leermiddelen, ICT en schoolgebonden kosten is over de hele linie meer uitgegeven dan begroot. Dit zit hem met name in de licenties van software en een grote hoeveelheid kleine aanschaffingen. Veel kleine bedragen tellen bij deze posten op tot een overschrijding. Deze was in 2018 moeilijk te monitoren, omdat directeuren niet of laat de beschikking hadden over cijfers. Met Ultimview is dit verleden tijd. We zullen de planning en control cyclus verder aantrekken en directeuren opnieuw aangeven dat zij ook op deze posten binnen hun begroting moeten blijven

Resultaat op ouderbijdrage

Er wordt in de begroting uitgegaan van het feit dat er geen resultaat wordt behaald op de ouderbijdragen.

Elk jaar blijkt echter weer dat er minder kosten worden geboekt dan aan bijdragen binnenkomt. Ook dit jaar is er een overschot van ruim € 60.000. Het resultaat wordt bijgeschreven op de "Reserve Privaat". De ouderraden willen graag een reserve houden om in een keer een bijdrage te kunnen doen voor bijvoorbeeld nieuwe speeltoestellen of voor een licht- en geluidsinstallatie.

7.3 Analyse vorige verslagjaar versus huidige verslagjaar

Resultaat 2017	**-467.491**
Baten	
Hogere Rijksbijdragen	1.560.275
Lagere overige overheidsbijdragen	-12.075
Lagere overige baten	148.345
Hogere rentebaten	85
Hogere baten	**1.696.631**
Hogere personeelslasten	966.507
Hogere afschrijvingen	8.815
Hogere huisvestingslasten	207.686
Lagere administratie en beheerslasten	-19.381
Hogere overige instellingslasten	152.273
Hogere lasten	**1.315.901**
Hogere ouderbijdragen	40.437
Hoger uitgaven ouderbijdragen	29.815
Resultaat 2018	**-76.140**

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

7.4 Investeringsbeleid

Vanwege de relatief gunstige liquiditeit worden de investeringen uit eigen middelen voldaan. Het beleid is, dat als in enig jaar of maand een te groot beslag op de liquiditeit plaatsvindt een spreiding in de aanschaf van nieuwe investeringen wordt aangebracht. Investeringen zijn gebaseerd op het strategisch beleidsplan en de daarop gebaseerde begroting en het meerjaren investeringsplan van de scholen in het kader van het onderwijsleerpakket en overig materieel. Daarmee blijven de investeringen binnen begroting.

7.5 Bapo

Met ingang van 1 augustus 2014 is de Bapo bij CAO afgeschaft. Huidig personeel behoudt echter rechten middels uren voor duurzame inzetbaarheid. Dit wordt vanuit de exploitatie gefinancierd. Dit heeft wel als gevolg dat sommige scholen met relatief veel 'bapo' moeite hebben binnen hun personele begroting te blijven. Op basis van maatwerk wordt per school bekijken hoe hier mee om te gaan.

7.6 Treasuryverslag

Het treasuryverslag is een verplicht onderdeel van het financieel jaarverslag en bevat een korte schets van het beleid en de uitvoering hiervan. Het bestuur van de Stichting is zelfstandig bevoegd tot het aangaan van financiële verplichtingen. Gestreefd wordt om de toegekende (Rijks)middelen jaarlijks volledig in te zetten ten bate van de exploitatie, rekening houdend met te plegen investeringen op langere termijn.
Voor het aangaan van verplichtingen dient rekening gehouden te worden met de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen.
Het algemeen bestuur, in het bijzonder de portefeuillehouder financiën, is bestuurlijk verantwoordelijk voor het gevoerde treasurymanagement van de organisatie. De stichting hanteert een eigen treasurystatuut. Het geldende statuut in 2016 is op 3 juni 2013 vastgesteld. Op 18 april 2017 is het treasurystatuut volledig herzien en aangepast aan wet- en regelgeving. In het statuut is bepaald binnen welke kaders financiering- en beleggingsbeleid dient plaats te vinden.
In dat statuut staan de hoofdlijnen van de op het beleggen en belenen betrekking hebbende administratieve organisatie en interne controle. Daarbij is de verdeling van taken en bevoegdheden beschreven. Tevens is vastgelegd welke belegging- en beleningsvormen zijn toegestaan.
Het beleid van het bestuur is op dit moment erop gericht om een zo hoog mogelijk rendement te combineren met een zo laag mogelijk risico. Deze afweging wordt meegenomen in de productkeuze naar aard, looptijd en beschikbaarheid van middelen. In de praktijk wordt invulling gegeven aan dit profiel door gebruik te maken van (maand) deposito's en (internet)spaarrekeningen. Deze tegoeden zijn direct opeisbaar en

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

ondergebracht bij reguliere banken.
In 2018 hebben, conform het daarop gerichte bestuursbesluit geen beleggingen plaats gevonden in risicodragend kapitaal. De baten zijn verantwoord in de financiële exploitatie. Een keer per kwartaal wordt het verloop van de deposito/spaar-portefeuille in het bestuur geëvalueerd.

8. Continuïteitsparagraaf

Kengetallen

KENGETAL (stand 31/12)	2018	2019	2020	2021	2022
Personele bezetting in FTE					
- Management / Directie	12,45	12,45	12,45	12,45	12,45
- Onderwijzend Personeel	175,72	175,72	175,72	175,72	175,72
- Overige medewerkers	26,42	16,74	16,74	16,74	16,74
Leerlingenaantallen	3.219	3.286	3.331	3.401	3.401

Uit deze kengetallen blijkt dat Florente uitgaat van een voorzichtig stijgend leerlingaantal. Door een toename van het leerlingaantal in nieuwbouwwijken zal het leerlingaantal per saldo toenemen.

Prognose balans per jaareinde

Activa	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Vaste Activa					
Materiële VA	1.966.750	2.219.250	2.219.250	2.219.250	2.219.250
Financiële VA	100.050	100.050	100.050	100.050	100.050
Totaal vaste activa	2.066.800	2.319.300	2.319.300	2.319.300	2.319.300
Vlottende activa					
Vorderingen	1.531.182	1.531.182	1.531.182	1.531.182	1.531.182
Liquide middelen	1.079.887	898.851	1.227.656	1.767.669	2.178.182
Totaal vlottende activa	2.611.070	2.430.033	2.758.838	3.298.851	3.709.364
Totaal activa	**4.677.870**	**4.749.333**	**5.078.138**	**5.618.151**	**6.028.664**
Passiva	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*	*2022*
Eigen vermogen					
Algemene Reserve	1.002.947	1.016.097	1.307.589	1.809.289	2.564.489
Bestemmingsreserves	404.707	404.707	404.707	404.707	404.707
Voorzieningen	1.108.185	1.171.185	1.213.185	1.256.185	916.185
Langlopende schulden	75.020	70.333	65.646	60.959	56.272
Kortlopende schulden	2.087.011	2.087.011	2.087.011	2.087.011	2.087.011
Totaal passiva	**4.677.870**	**4.749.333**	**5.078.138**	**5.618.151**	**6.028.664**

Deze balans komt tot stand door het resultaat, zoals dit uit de meerjarenbegroting blijkt, toe te voegen aan het eigen vermogen. Daarnaast wordt rekening gehouden met de geplande investeringen en afschrijvingen volgens de meerjaren investeringsbegroting en de dotaties en onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening volgens het meerjaren onderhoudsplan.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Baten	2018	2019	2020	2021	2021
Rijksvergoedingen	17.662.926	18.110.750	18.373.550	18.638.000	18.913.000
Overige overheidsbijdragen	199.953	197.500	187.917	187.000	188.500
Overige baten	811.967	682.200	689.600	684.700	644.300
Totaal baten	**18.674.846**	**18.990.450**	**19.251.067**	**19.509.700**	**19.745.800**

Lasten	2018	2019	2020	2021	2022
Personeels lasten	14.913.292	15.540.350	15.506.925	15.509.750	15.495.250
Afschrijvingen	387.913	447.500	482.500	528.000	530.000
Huisvestingslasten	1.410.609	1.227.400	1.263.700	1.263.700	1.263.700
Administratie en beheerslasten	668.155	588.500	518.500	518.500	518.500
Overige lastenlasten	1.371.132	1.173.550	1.187.950	1.188.050	1.183.150
Totaal lasten	**18.751.101**	**18.977.300**	**18.959.575**	**19.008.000**	**18.990.600**

Saldo baten en lasten	**-76.255**	**13.150**	**291.492**	**501.700**	**755.200**
Financiële baten	116	-	-	-	-
Totaal resultaat	**-76.140**	**13.150**	**291.492**	**501.700**	**755.200**

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Facturen worden door de schooldirectie of het bestuurskantoor gecontroleerd en gefiatteerd. Vervolgens worden ze ter betaling voorgelegd aan de administrateur van OOG onderwijs en jeugd. De finale financiële controle van rekeningen en betalingen ligt bij dit administratiekantoor.

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Florente heeft met haar directeuren en toezichthouders mogelijke risico's geïnventariseerd. Dit betreft de navolgende thema's.

Leraren: tekort, hoge (werk)druk, uitval;

Florente was in 2018 nog in staat voldoende leerkrachten aan te nemen voor structurele vacatures. Op het gebied van tijdelijke vervanging, kort en langdurend, is het lerarentekort voelbaar. Dit leidt mogelijk tot hogere werkdruk bij zittend personeel en tot uitval in verband met ziekteverzuim. Om dit zo veel mogelijk te voorkomen zijn de volgende beheersmaatregelen voorgesteld:

- Fit houden, aandacht voor preventie van uitval;
- Andere professionals in de school, leraren focussen op hun vak, alert op nieuwe risico's korte-lange termijn;
- Aanpassen curriculum op minder lesuren (van 25 naar 20 uur per week voor de klas) (onwettig);
- Blijvend slimmer investeren in professionalisering (PLG's in eigen beheer);
- Florente als goede werkgever meer in de schijnwerpers zetten. De stichting probeert in ieder geval leraren aan zich te binden door vaste aanstellingen te bieden, of in ieder geval uitzicht daarop.

Financieel

We merken dat de begrotingssystematiek en P&C Cyclus niet meer voldoende zijn toegerust voor

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

het ondersteunen van oplossingen voor de personele knelpunten van de toekomst. Door de huidige verdeelsystematiek in formatieplannen en begrotingen te handhaven kunnen scholen wellicht niet dat doen wat nodig is om de problematiek het hoofd te bieden. Dat betekent vaak extra geld naar inhuren personeel. Meer en vooral duurder personeel, bijvoorbeeld via uitzendbureaus, dat niet begroot is zorgt in potentie voor structurele overschrijding van de begroting. Ook andere beleidsthema's, zoals personeel, huisvesting en investeringen leiden tot pieken in de uitgaven en tot hogere reserveringen en afschrijvingen die weer hun effect hebben op het financiële resultaten. Daarnaast heeft Florente nog relatief hoge kosten op het gebied van bestuurs- en managementondersteuning op het terrein van financiën en personeel vanwege de inhuur daarvan. Tenslotte is er een risico dat door hoog ziekteverzuim er meer vervanging bekostigd moet worden, dan we aan middelen vanuit het eigen risicodragerschap (ERD) hebben.
We nemen zo nodig de volgende maatregelen om in control te blijven en structurele overschrijding te voorkomen:

- Systematiek van formatieplan en begroting evalueren en aanpassen aan de eisen van deze tijd;
- Jaarlijks per school een reserve reserveren voor calamiteiten (per school naar rato afromen en gelijkelijk verdelen), als onderdeel binnen nieuwe begrotingssystematiek;
- Personele reserve aanleggen voor onvoorziene risico's op stichtingsniveau (transitievergoedingen, loonsancties en dergelijke);
- Zo snel mogelijk na fusie eigen risicodragerschap vervangingsfonds inzetten;
- Prioriteiten stellen in directieberaad m.b.t. professionalisering werkgeverschap (bijvoorbeeld: bijeenkomsten preventie ziekteverzuim, vs. professionalisering);
- Bestuur- en managementondersteuning realiseren met eigen personeel (HR en controlling);
- Onderhoud op basis van MJOP minimaliseren (wat nodig is doen, wensen niet meer honoreren).

Van een andere orde is de mogelijke ontevredenheid bij interne en externe stakeholders en de maatschappij over de systematiek van formatieplan, begroting en verantwoording. Men ervaart soms een gebrek aan transparantie in opbouw van de formatie en begroting, doordat keuzes lang geleden gemaakt nu nog doorwerken, terwijl de reden waarom het zo is niet meer duidelijk is. In 2019 wil Florente starten met gesprekken met interne en externe stakeholders over een transparantere opbouw van het begrotings- en formatieproces. Dit is een goede opmaat naar het goed kunnen implementeren van een vereenvoudigde en aangepaste bekostiging, zoals door de PO-Raad met de minister van OCW afgesproken.

Onderwijskundig
Druk op leerkrachten wordt hoger. Dit leidt tot minder ruimte in tijd, geld en energie voor professionalisering. Het risico is dat daarmee ook de schoolontwikkeling stagneert en kwaliteit van het onderwijs daalt.

- Opbrengsten nauwgezet volgen en onderdeel maken van elke kwartaalrapportage.
- Prioriteiten op schoolniveau in de schoolontwikkeling;
- Gesprek voeren over de balans ander personeel/leerkrachten in relatie tot de visie van de school;

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

- Samenwerking met partners zoeken (KMN) om ander personeel in de school te krijgen, zodat leerkrachten de focus op onderwijs en de kwaliteit daarvan kunnen behouden.

Daarnaast is het van belang te focussen op het minder investeren in die zaken die als ballast worden ervaren in tijden van hoge werkdruk. Elke school maakt hierin haar eigen afwegingen.

Leerlingen
Het aantal leerlingen in de groeischolen is op basis van prognoses bepaald. Als het leerlingenaantal die groei niet daadwerkelijk laat zien om welke reden dan ook, betekent dat wel de investeringen, lasten, maar niet de financiën. We zullen daarom in voortdurend overleg met gemeenten en partners moeten zijn om de risico's op dit vlak te beheersen. Een voorbeeld daarvan is het bouwen in twee fasen in Weesp en het flexibel bouwen in Diemen (mogelijkheid tot het afstoten van een schoolverdieping voor woningbouw). De Kersenboom in Diemen groeit eerder zo hard dat extra lokalen op korte termijn nodig zijn. Ook hierover is Florente met de gemeente Diemen in gesprek.

B3. Rapportage toezichthoudend orgaan
De toezichthouders keuren de gecontroleerde jaarrekening en jaarverslag goed.
Verder vindt sturing en verantwoording plaats per kalenderjaar. Per kwartaal wordt een financiële rapportage opgesteld en besproken in de vergadering met de toezichthouders. Ook de kalenderjaarbegroting wordt aan de toezichthouders voorgelegd.
De financiële verantwoording vindt plaats aan de hand van de jaarrekening over het kalenderjaar.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

9. Jaarrekening 2018

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving in RJ660, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. De jaarrekening is opgesteld in euro's.
Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

Op 1 augustus 2018 is de naam van Stichting Spirit gewijzigd naar Stichting Florente. Op 1 augustus 2018 heeft de Fusie van Stichting OOP en de Stichting Spirit plaatsgevonden. Op basis van de RJO worden fusies in de jaarrekening verwerkt volgens de 'pooling of interest'-methode. Bij toepassing van deze methode worden ook de vergelijkende cijfers van de gefuseerde instellingen samengevoegd. De activa en passiva zoals opgenomen in de jaarrekeningen 2017 Stichting OOP en Stichting Spirit zijn daarom in de vergelijkende cijfers van deze jaarrekening samengevoegd..

Balans	Florente 31-12-2017	Spirit 31-12-2017	OOP 31-12-2017
Activa			
Materiële vaste activa	1.710.320	1.255.004	455.316
Financiële vaste activa	97.200	97.200	0
Vorderingen	1.008.618	890.311	118.307
Liquide middelen	1.193.815	706.872	486.943
Totaal activa	4.009.953	2.949.387	1.060.566
Passiva			
Eigen vermogen	1.483.772	1.365.484	118.288
Voorzieningen	708.454	383.890	324.564
Lang lopende schulden	79.707	38.354	41.353
Kort lopende schulden	1.738.020	1.161.659	576.361
Totaal passiva	4.009.952	2.949.387	1.060.566

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Staat van baten en lasten	Florente 2017	Spirit 2017	OOP 2017
Baten			
Rijksvergoedingen	16.102.651	10.341.176	5.761.475
Overige overheidsbijdragen	212.028	137.229	74.799
Overige Baten	852.082	631.169	220.913
Totaal Baten	17.166.760	11.109.574	6.057.187
Lasten			
Personeelslasten	14.176.108	9.214.330	4.961.778
Afschrijvingen	379.098	284.083	95.015
Huisvestingslasten	1.202.922	748.589	454.333
Administratie- en beheerslasten	687.536	364.468	323.068
Overige instellingslasten	1.188.618	854.491	334.127
Totaal Lasten	17.634.282	11.465.960	6.168.321
Financiële baten	30	30	-
Totaal resultaat	-467.491	-356.356	-111.135

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	Afschrijvings-percentage per jaar	Activerings-grens in €
Verbouwingen	10%	500
Installaties	10%	500
Inventaris en apparatuur	5%	500
Meubilair	5%	500
Meubilair	6,67%	500
Kantoormeubilair	8,33%	500
Schoolmeubilair	8,33%	500
Onderwijsapparatuur	12,5%	500
Leermiddelen	12,5%	500
ICT	20%	500
Overige investeringen	20%	500

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de private reserve en bestemmings-reserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

De bestemmingsreserve nieuwbouw dient voor het bekostigen van aanpassingen aan de gebouwen in het kader van kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

De bestemmingsreserve nulmeting dient ter dekking van de afschrijvingsbedragen van de per 1 januari 2005 geactiveerde inventaris en apparatuur van voor januari 2005. De reserve is gelijk aan de waarde van de geherwaardeerde materiële vaste activa.

De private reserve geeft het vermogen weer, dat is opgebouwd uit gelden van ouders.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.
Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.
Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vast activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening voor groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening voor groot onderhoud gedurende planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stichting Florente maakt gebruik van deze overgangsregeling zoals verwoord in RJO artikel 4 lid 1c.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft een pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De stichting heeft de pensioenen ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP (het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs). Daarbij worden de opgebouwde aanspraken steeds in het betreffende kalenderjaar gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De dekkingsgraad van het betrokken

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

bedrijfstakpensioen-fonds bedraagt ultimo 2017 volgens opgave van het fonds 97 %. Op basis van de uitvoeringsovereenkomst heeft de Stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan de toekomstige premies.

Voorziening jubilea
De voorziening jubilea is opgenomen tegen een vast bedrag van € 700 per fte per balansdatum. Vorig jaar was dit € 550 per fte.
Voorziening landurig zieken
Deze voorziening is per 31 december 2018 gevormd. Hierin staan de loondoorbetalingsverplichtingen van medewerkers die een jaar of langer ziek zijn met als peildatum 31-12-2018.

Lang- en kortlopende schulden
Lang- en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking worden de lang- en kortlopende schulden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde.

Baten en lasten
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur zijn bepaald.

Voormalige stichting Spirit hanteerde een begroting op schooljaarniveau. De begroting 2017 die in de Staat van baten en lasten is opgenomen, is berekend door 7 maanden (januari t/m juli) van schooljaarbegroting 2016-2017 en 5 maanden (augustus t/m december) van schooljaarbegroting 2017-2018 bij elkaar op te tellen.

Rijksbijdragen
Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Financiële baten en lasten
Rentebaten en bankkosten
Rentebaten en bankkosten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Toelichting kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Balans per 31 december 2018

		31 december 2018		31 december 2017	
			EUR		EUR
1	**Activa**				
	Vaste activa				
1.2	Materiële vaste activa	1.966.750		1.710.320	
1.3	Financiële vaste activa	100.050		97.200	
			2.066.800		1.807.520
	Vlottende activa				
1.5	Vorderingen	1.531.182		1.008.618	
1.7	Liquide middelen	1.079.887		1.193.815	
			2.611.070		2.202.434
	Totaal activa		4.677.870		4.009.953
2	**Passiva**				
2.1	Eigen vermogen	1.407.654		1.483.772	
2.2	Voorzieningen	1.108.185		708.454	
2.3	Langlopende schulden	75.020		79.708	
2.4	Kortlopende schulden	2.087.011		1.738.020	
	Totaal passiva		4.677.870		4.009.953

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Staat van baten en lasten over 2018

		realisatie 2018 EUR	begroting 2018 EUR	realisatie 2017 EUR
	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	17.662.926	16.384.851	16.102.651
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	199.953	194.039	212.028
3.5	Overige baten	811.967	887.284	622.759
	Totaal baten	18.674.846	17.466.174	16.937.437
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	14.913.292	13.987.362	13.946.785
4.2	Afschrijvingen	387.913	445.355	379.098
4.3	Huisvestingslasten	1.410.609	1.215.417	1.202.922
4.4	Overige lasten	2.039.287	1.746.069	1.876.153
	Totaal lasten	18.751.101	17.394.203	17.404.959
	Saldo baten en lasten	**-76.255**	**71.971**	**-467.521**
5	Financiële baten	116	200	30
	Totaal resultaat	**-76.140**	**72.171**	**-467.491**

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Kasstroomoverzicht over 2018

		2018 EUR		2017 EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	-76.255		-467.521	-356.387
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	390.051		379.098	284.083
Mutaties voorzieningen	399.730		18.968	-39.845
Verandering in vlottende middelen				
Vorderingen	-522.564		434.581	376.661
Schulden	349.012		-142.883	-58.095
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		539.974		222.243
Ontvangen interest		116		31
Kasstroom uit operationele activiteiten		**540.090**		**222.274**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	646.481		293.607	188.603
Investeringen financiele vaste activa	2.850		33.450	33.450
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		**-649.331**		**-327.057**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen lening	-		-	-
Aflossing langlopende lening	-4.687		-4.689	-2.256
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		**-4.687**		**-4.689**
Mutatie liquide middelen		**-113.928**		**-109.472**

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	1.193.815	1.303.287
Stand per 31 december	1.079.887	1.193.815
Mutatie boekjaar	**-113.928**	**-109.472**

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiële vaste activia

	Gebouwen en terreinen 1.2.1	Inventaris en apparatuur 1.2.2	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2018			
Verkrijgingsprijs	125.670	5.267.438	5.393.109
Cum.afschrijvingen	121.426	3.561.362	3.682.789
Boekwaarde	4.244	1.706.076	1.710.320
Mutaties			
Investeringen	68.952	577.530	646.481
Desinvesteringen	-	-	-
Afschrijvingskosten	4.558	385.493	390.051
Afschrijvingskosten desinvesteringen	-	-	-
	64.394	192.037	256.431
Stand per 31 december 2018			
Verkrijgingsprijs	194.622	5.844.968	6.039.590
Cum.Afschrijvingen	125.984	3.946.855	4.072.840
Boekwaarde	68.638	1.898.112	1.966.750

1.3 Financiële vaste activa

De balanspost betreft de betaalde borg voor door scholen bij Snappet geleasede laptops. Dit bedrag van € 100.050 wordt, bij het inleveren van de laptops in goede staat bij beëindiging van het contract, geretourneerd.

1.5 Vorderingen

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.5.1	Debiteuren	94.588	90.655
1.5.2	OCW	778.003	569.808
1.5.7	Overige overheden	13.608	92.013
1.5.7	Overige vorderingen	418.637	146.658
1.5.8	Overlopende activa	233.056	146.325
1.5.9	Af: voorziening wegens oninbare vorderingen	-6.710	-36.840
		1.531.182	1.008.618
	Overige vorderingen		
1.5.7.1	Personeel	-	-
1.5.7.2	Overige vorderingen	418.637	146.658
	Overige vorderingen	418.637	146.658
	Overlopende activa		
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	233.056	146.325
1.5.8.3	Overige overlopende activa	-	-
	Overlopende activa	233.056	146.325
	Voorzieninge wegens oninbare vorderingen		
	Saldo per 1 januari	36.840	37.287
	Onttrekking	30.130	447
	Dotatie	-	-
	Saldo per 31 december	6.710	36.840

1.7 Liquide middelen

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	2.477	2.761
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	1.077.410	1.191.054
	Totaal liquide middelen	1.079.887	1.193.815

De liquide middelen staan ter vrije beschikking

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

2.1 Eigen vermogen

		Saldo 1-1-2018	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2018
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.1.1	Algemene reserves	964.202	-137.310	176.055	1.002.947
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	176.055	-	-176.055	-
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	343.537	61.170	-	404.707
	Eigen vermogen	1.483.794	-76.140	-	1.407.654
	Bestemmingsreserve publiek				
	Reserve Passend Onderwijs Amsterdam-Diemen	123.733	-	-123.733	-
	Reserve nulmeting	52.322	-	-52.322	-
	Bestemmingsreserve publiek	176.055	-	-176.055	-
	Bestemmingsreserve privaat				
	Reserve privaat	343.537	61.170	-	404.707
	Bestemmingsreserve privaat	343.537	61.170	-	404.707

De bestemmingsreserve nulmeting dient ter dekking van de afschrijvingsbedragen van de per 1 januari 2005 geactiveerde inventaris en apparatuur van voor januari 2005. De geactiveerde activa is inmiddels afgeschreven en de reserve kan vervallen.
De Reserve Passend onderwijs is gevormd uit de extra gelden van het SWV Amsterdam-Diemen, die bovenop basisondersteuning zijn verstrekt. Inmiddels zijn deze gelden allemaal ingezet.

De private reserve geeft het vermogen weer, dat is opgebouwd uit gelden van ouders.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

2.2 Voorzieningen

		Saldo 1-1-2018	Dotaties 2018	Onttrekk. 2018	Saldo 31-12-2018
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	122.210	255.049	18.014	359.245
2.2.3	Overige voorzieningen	586.243	320.000	157.303	748.940
		708.453	575.049	175.317	1.108.185

De overige voorzieningen betreft de voorziening voor groot onderhoud.

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > j jaar	Totaal
Personeelsvoorzieningen	148.861	210.384	359.245
Overige voorzieningen	187.216	561.724	748.940
Voorzieningen	336.077	772.108	1.108.185

2.3 Langlopende schulden

		Saldo 1-1-2018	Aflossingen 2018	Saldo 31-12-2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.3.5	Overige langlopende schulden	79.707	4.687	75.020	70.333	51.585
	Langlopende schulden	79.707	4.687	75.020	70.333	51.585

Dit betreft een lening van de Gemeente Diemen ter financiering van zonnepanelen. De lening heeft een looptijd van 20 jaar en is rentevrij door de gemeente verstrekt in het kader van een duurzaamheidsprogramma van de gemeente.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2018	31-12-2017
		EUR	EUR
2.4.3	Crediteuren	539.052	391.781
2.4.4	OCW	-	-
2.4.7	Belastingen en sociale premies	665.844	580.639
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	241.195	162.316
2.4.9	Overige kortlopende schulden	130.495	153.765
2.4.10	Overlopende passiva	510.425	498.936
	Kortlopende schulden	2.087.011	1.787.438
	Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1	Loonheffing	501.331	535.554
2.4.7.3	Premies sociale verzekering	164.513	45.085
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	665.844	580.639
	Overlopende passiva		
2.4.10.5	Vakantiegeld	406.424	431.858
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	22.512	15.670
	Overige	81.489	47.075
	Overlopende passiva	510.425	494.603

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de zonnepanelen van De Noorderbreedte is aan Florente een subsidie toegekend door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland voor de categorie Zon in fase 4 van de subsidieregeling SDE. Deze subsidie heeft een looptijd van 1 oktober 2014 tot en met 30 september 2029. In deze periode zal maximaal € 66 x 772,650 Mwh= € 50.995 uitgekeerd worden aan Florente.

Drie scholen van de stichting Florente zijn in resp. 2014, 2015 en 2016 een contract voor onbepaalde tijd aangegaan met Stichting Snappet. De school gebruikt door Snappet ontwikkelde onderwijsapplicatie en neemt in dit verband ook tablets en aanverwante hardware af. Vooraf is een borgsom aan Snappet verstrekt, die is opgenomen onder de financiële vaste activa. Per leerling en per leerkracht wordt een bedrag van € 30 (bij de Terp per leerling € 40) per jaar voor activeringskosten berekend. Daarnaast worden de gebruikte licenties per leerling en per leerkracht in rekening gebracht. Daartoe is geen verplichting opgenomen en dit wordt jaarlijks bekeken.

In deze jaarrekening is geen voorziening voor Duurzame Inzetbaarheid opgenomen, omdat dit via het bestuursformatieplan en daarmee de exploitatie verloopt.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Model G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule nvt

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	terug te betalen	Prestatie afgerond?
			EUR	EUR	EUR	Ja/Nee
Subsidie voor studieverlof	928027-1	28-8-2018	6.046	6.046	0	n
Subsidie voor studieverlof	928377-1	28-8-2018	12.093	12.093	0	n
Subsidie voor studieverlof	928494-1	28-8-2018	12.093	12.093	12.093	n
			30.232	**30.232**	**12.093**	

G2 Subsidies met verrekeningsclausule

G2A Niet van toepassing

G2B Niet van toepassing

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Baten

	Overheidsbijdragen	gerealiseerd 2018	begroot 2018	gerealiseerd 2017
		EUR	EUR	EUR
3.1	**Rijksbijdragen**			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	16.104.490	14.938.628	14.817.869
3.1.2	Niet-geoormerkte subsidies OCW	704.739	661.775	505.314
3.1.4	Ontvangen doorbetaling SWV	853.697	784.449	802.952
	Rijksbijdragen OCW	17.662.926	16.384.851	16.126.135
3.2	**Overige overheidsbijdragen en -subsidies**			
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	199.953	194.039	212.028
	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	199.953	194.039	212.028
3.5	**Overige baten**			
3.5.1	Verhuur	171.951	107.120	52.381
3.5.2	Detachering personeel	84.374	383.642	27.363
3.5.5	Ouderbijdragen/TSO	454.786	379.256	414.349
3.5.6	Overige	100.320	17.266	129.092
	Overige baten	811.431	887.284	623.185

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

	Lasten	gerealiseerd 2018	begroot 2018	gerealiseerd 2017
		EUR	EUR	EUR
4.1	**Personeelslasten**			
4.1.1	Lonen en salarissen	14.917.012	13.161.413	13.514.315
4.1.2	Overige personele lasten	869.266	825.948	1.202.445
4.1.3	Af: uitkeringen	-872.986	-	-769.975
	Personeelslasten	14.913.292	13.987.362	13.946.785
	Lonen en salarissen			
4.1.1.1	Bruto lonen en salarissen	12.361.196	13.161.413	11.065.707
4.1.1.2	Sociale lasten	1.147.408	-	1.212.184
4.1.1.3	Pensioenpremies	1.408.408	-	1.236.423
4.1.1	**Lonen en salarissen**	14.917.012	13.161.413	13.514.314
	Overige personele lasten			
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	97.049	-	19.993
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	402.335	436.650	679.040
4.1.2.3	Overig	369.881	389.299	503.412
	Overige personele lasten	869.266	825.948	1.202.445
4.2	**Afschrijvingen**			
4.2.2	Materiële vaste activa	387.913	445.355	379.098
	Afschrijvingen	387.913	445.355	379.098
4.3	**Huisvestingslasten**			
4.3.1	Huur	15.112	28.670	39.225
4.3.3	Onderhoud	300.425	203.368	179.819
4.3.4	Energie en water	242.634	229.560	193.343
4.3.5	Schoonmaakkosten	474.604	435.541	464.962
4.3.6	heffingen	26.675	15.500	21.266
4.3.8	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	320.000	290.000	306.401
4.3.7	Overige	31.158	12.778	-2.094
	Huisvestingslasten	1.410.609	1.215.417	1.202.922
4.4	**Overige lasten**			
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	668.155	622.174	687.536
4.4.2	Invenstaris, apparatuur en leermiddelen	977.516	744.639	824.817
4.4.4	Besteding ouderbijdragen	393.616	379.256	363.801
	Overige lasten	2.039.287	1.746.069	1.876.153

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

		2018	2018	2017
	Specificatie honorarium	EUR	EUR	EUR
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	29.500		32.171
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	-		-
	Fiscale advisering	-		-
	Overige niet-controlediensten	-		-
		29.500		32.171

5	**Financiële baten en lasten**	gerealiseerd 2018 EUR	begroot 2018 EUR	gerealiseerd 2017 EUR
5.1	Rentebaten	116	200	30
	Financiële baten en lasten	116	200	30

Voorstel resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat volgens de staat van baten en lasten bedraagt € 76.140 negatief.
Het resultaat wordt als volgt verdeeld:

	EUR
Algemene reserve	-137.310
Reserves publiek	0
Reserve privaat	61.170
	-24.915

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Gebeurtenissen na balansdatum

De coöperatie Spirit Primair u.a. wordt opgeheven. Met het fuseren van de twee stichtingen is er geen noodzaak deze rechtspersoon in stand te houden.

Na afloop van het boekjaar hebben zich verder geen gebeurtenissen voorgedaan die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers in de jaarrekening.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Verplichte toelichting

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code act.	Eigen Vermogen 31 dec 18	Exploitatie Saldo 2018	Omzet 2018	Verklaring art 2:403 BW ja/nee	Deelname	Consolidatie ja/nee
Coöperatie Spirit Primair U.A.	Coöperatie U.A.	Diemen		0	0	0	nvt	50%	nee

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen	J. Boomsma		A.D. Bains	
Bedragen x € 1	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder	Directeur-bestuurder
Duur dienstverband	1-1 tm 31-12	1-1 tm 31-12	1-1 tm 31-07	1-1 tm 31-12
Omvang dienstverband in 2018 (in fte)	0,85	0,85	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee	nee
(fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee	nee	nee
Bezoldiging			€ 0	€ 0
Beloning	€ 78.237	€ 76.754	€ 59.855	€ 92.924
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 678	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.273	€ 12.745	€ 8.068	€ 14.483
Totaal bezoldiging	€ 92.188	€ 89.499	€ 67.923	€ 107.406
Toepasselijk WNT-maximum	€ 113.050	€ 109.650	€ 85.167	€ 118.000

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Aanhef	Voorletters	Tussenvoe	Achternaam	Functie	Periode
De heer	T.C.		Kuipers	Toezichthouder	1-1 t/m 31-12-2018
Mevrouw	M.		Bruins	Toezichthouder	1-1 t/m 31-12-2018
De heer	H.		Castillon	Toezichthouder	1-8 t/m 31-12-2018
De heer	P.G.M.Th.		Backes	Penningmeester	1-1 t/m 31-12-2018
Mevrouw	K.	van	Noort	Toezichthouder	1-8 t/m 31-12-2018
De heer	L.P.		Lentz	Voorzitter	1-1 t/m 31-12-2018
De heer	W.D.		Kranen	Toezichthouder	1-8 t/m 31-12-2018
De heer	W.		Varkevisser	Voorzitter	1-1 t/m 31-07-2018
De heer	R.		Tjin-Tham-Sjin	Toezichthouder	1-1 t/m 31-07-2018

Vermelding gegevens van eenieder van wie de bezoldiging de norm te boven gaat (WNT 4.2)

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

N.v.t.

Horlings Nexia
Horlings Accoun
Ko
Belasting
1062 K
Gen

Functies en nevenfuncties

Naam	Neventaken	Termijn
Laurent Lentz		08/2018 - 08/2021
Paul Backes	hoofdfunctie: Accountant en partner bij Vanhier BV, Accountants & Adviseurs. Neventaak: bestuurslid afdeling Noord-Holland Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).	08/2018 - 08/2021
Marjan Bruins	hoofdfunctie: senior beleidsadviseur onderwijs en zorg Koninklijke Auris Groep Neventaak: projectleider Wetenschappelijk congrescyclus TaalStaal 2020; hoofdredacteur VHZ-online,vaktijdschrift; financien en subsidies jubileumcommissie Amsterdamse Bachvereniging	08/2018 - 08/2021
Karin van Noort	Oprichter De Mensenzaak, adviesbureau Organisatieadvies & Coaching, lid van Go4People, netwerkorganisatie voor betere resultaten door vergroten van werkgeluk	08/2018 - 08/2021
Henri Castillion	- Eigenaar adviesbureau: C-Risk Support. - Risicomanager bij Pensioenfonds HaskoningDHV. - Risicomanager bij Pensioenfonds TDV. - Bestuurslid van de stichting Jireh Amsterdam	08/2018 - 08/2021
Teo Kuipers		08/2018 - 08/2021
Wout Kranen	Hoofdfunctie: manager Gebiedsbeheer bij woningcorporatie Stadgenoot. Vrijwilliger bij Theater City of Wesopa in Weesp.	08/2018 - 08/2021
Jan Boomsma	Directeur-bestuurder Florente Nevenfunctie: voorzitter Basketbalvereniging Rebound '73 Harderwijk.	

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	**41595**
Naam instelling	**Stiching "Florente"**
KvK	32112275
Adres	Sportlaan 2A
Postcode / Plaats	1111 PX Diemen
Telefoon	020-753 11 44
E-mail	directie@florentebasisscholen.nl
Internetsite	www.florentescholen.nl
Contactpersoon	J. Boomsma
Telefoon	020-753 11 44
E-mail	directie@florentebasisscholen.nl

Brin	Naam	Sector
04VF	Oranje Nassau School voor Basisonderwijs	PO
06PH	Oecumenische Basisschool De Ark	PO
06RN	Basisschool De Terp	PO
08EW	OBS De Octopus	PO
08GE	OBS De Grote Beer	PO
10BA	OBS Het Atelier (voorheen OBS De Venser)	PO
10BA01	BS De Kersenboom	PO
10RG	Jan Woudsmaschool	PO
11FQ	v.d. Muelen Vastwykschool	PO
12CC	Kors Breyerschool	PO
23EL	OBS 't Palet	PO
23EM	Oecumenische Basisschool de Duif	PO

Getekend:

J. Boomsma _____
Directeur-bestuurder

L.P. Lentz _____
Voorzitter

P.G.M.Th. Backes _____
Penningmeester

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00

Horlings Nexia

Aan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van
Stichting Florente
Sportlaan 2-A
1111 PX Diemen

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Florente te Diemen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- Geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Florente op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Florente zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Horlings is aangesloten bij Nexia International, een wereldwijd netwerk van onafhankelijke accountants- en advieskantoren.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekeningopmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties,
  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 20 juni 2019

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

Rabe.

Mevrouw C. Rabe
Registeraccountant

Bijlage 1. Verschillende rollen van het Jaarverslag

De jaarverslaggeving op papier voor u en digitaal t.b.v. DUO bestaat uit de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens. In het bestuursverslag wordt door het bestuur verslag gedaan over de resultaten van haar beleidsvoornemens die financieel vertaald zijn in de begroting. Hiermee legt het bestuur tevens verantwoording af over de jaarrekening.

Verantwoordingsdocument

Alleen het financiële beleid en de jaarrekening dienen als verantwoordingsdocument door het bestuur naar DUO verzonden te worden, maar is tevens van belang voor ouders, personeel en andere direct betrokkenen. De jaarrekening geeft inzicht in de financiële stand van zaken aan het einde van het verslagjaar. Daarnaast bevat het jaarverslag een bestuursverslag en de verantwoording van het gevoerde (financiële) beleid. De kengetallen, aangevuld met cijfers uit voorgaand jaar en de toelichting ondersteunen het bestuur in de presentatie van de financiële positie.

Beheers- en beleidsdocument

Een begroting heeft de functie de exploitatie het komende jaar beheersbaar te maken en te houden. Dit jaarverslag weerspiegelt daarbij de uiteindelijke werkelijkheid. Wanneer er relevante verschillen zijn, worden deze uiteraard toegelicht en geven inzicht over de omstandigheden, de bedrijfsvoering en de effecten daarvan. Bijvoorbeeld of een ombuigings-maatregel het gewenste effect heeft gehad.

Informatiedocument

Hier wordt door het bestuur inzicht gegeven over het reilen en zeilen van de instelling(en). En niet alleen over de financiële positie, maar ook over het investeringsbeleid, het onderwijs-kundig beleid, organisatorische ontwikkelingen, de kosten van de bedrijfsvoering, de beleggingen, de relaties met andere rechtspersonen, etc.. Dat is van belang voor alle interne betrokkenen, maar uiteraard ook voor alle externe relaties. Verder wordt u geïnformeerd over de verwachte gang van zaken waarbij aandacht wordt besteed aan de investeringen en de financiering daarvan, de personeelsbezetting. Door de transparante verantwoording kan men zich een oordeel vormen over o.a. de vermogenspositie.

Vergelijkingsdocument

Vergelijkende cijfers vergroten de informatiewaarde van een jaarverslag ten behoeve van bijv. de interne bedrijfsvoering. Gaat het nu beter met ons dan in voorgaand jaar ? Dit in vergelijking met andere onderwijsinstellingen? Hoe staan we er landelijk gemiddeld voor? In dit proces van benchmarking wil het bestuur zich in vergelijkende zin manifesteren.

Horlings Nexia
Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.
Kon. Wilhelminaplein 30, 1062 KR Amsterdam
T 020 - 570 02 00